

Hoe werd ik een vogelaar

Jan van Dijk

Als boerenzoontje leerde ik met leren praten ook terloops wat vogels benoemen: mus, Spreeuw, Koekoek die koekoek roept en de Ooievaar, die bij de buren op een hoge lindeboom zijn nest had en nieuwe kindertjes rondbracht. Dat laatste wantrouwde ik wel.

Wat jaren later timmerde ik van oude plankjes enkele primitieve nestkastjes (afgekeken van een plaatje). Ik spijkerde ze hoog in een oude appelboom en vergat ze weer. Tot ik er veel later ineens een vogeltje in en uit zag vliegen dat ik niet kende.

Het waren echter meer bloemen die mijn interesse hadden. Ik had zelf een tuintje en de wilde flora leerde ik van mijn oudere broer. Dat was omstreeks 1935.

De vogels kwamen na 1950 echt in the picture. Ik was net getrouwd en van mijn vrouw (een echte plantenkenner) kreeg ik een verrekijker en samen gingen we daarmee de vogels bekijken.

In 1958 begon ik aan een dagboek met vogelwaarnemingen, lette ik meer op gewoontes en leerde ik de zang beter herkennen. Dat jaar ging ik met een collega diverse typen nestkastjes timmeren en ophangen in het landgoed Boekesteijn ('s-Graveland) en daarna regelmatig controleren. De resultaten van dit onderzoek zijn in 1967 gepubliceerd in De Korhaan (Van Dijk 1967a, 1967b). 's Morgens vroeg met een laddertje er langs en gelijk ook even andere zangertjes beluisteren en noteren: heerlijk. Bij een grote uilenkast hoefden we alleen maar even op de boom te kloppen en de uil kwam met zijn kop in het vlieggat kijken.

Ook gingen we om de twee weken waterwild tellen tussen Muiden en Oud Valkeveen en namen dan natuurlijk bij die tellingen ook de weilanden mee. In de verte zagen we geleidelijk het begin van een dijk ontstaan die toen nog onbereikbaar was. Ik ging wel geregeld met de trein naar Harderwijk, huurde daar een fiets en ging daarmee de Knardijk op en aan het eind richting Muiderberg. Een eldorado voor vogels en voor mij.

Later kwam er de brug bij Muiderberg waarmee Zuidelijk Flevoland beter bereikbaar zou worden. Het lukte me een vergunning voor de dijken te krijgen en zo kon ik daar vanaf 1966 ook tellen. Toen dacht ik: wat zou het leuk zijn de ontwikkeling van de vogelbezetting te volgen in de hele polder tijdens de overgang van IJsselmeer naar drooggevallen land. We zouden daar een werkgroep voor moeten vormen. Van Jan van der Geld, die wel eens met me meeging, hoorde ik dat een zekere Jan Bos in Bussum met dezelfde gedachte rondliep. Na een telefoontje en enkele besprekingen werd zo onze Vogelwerkgroep geboren in 1967.

Jan Bos en Dick Jonkers hadden ook een vergunning voor de dijken bemachtigd en zo konden we de vogelbevolking van de dijken en op het water registreren door het jaar heen.

Een en ander leidde tot de oprichting van de Commissie Zuidelijk Flevoland. De tellingen leverden onze eerste en enige publicatie als vogelwerkgroep in *Limosa* op, het orgaan van de Nederlandse Ornithologische Unie: *Vogelwaarnemingen in Zuidelijk Flevoland* (Bos *et al.* 1969). Toen het gebied droog begon te vallen plaatsten Jelle Harder, Eduard Osieck en ik ruim 20 nestkasten voor Torenvalken in de prut langs de dijk. Voedsel was er genoeg (muizen) maar de huisvesting voor de Torenvalken ontbrak er (Harder 1973). Alleen al het plaatsen van de kasten gaf ons veel plezier.

*Telling op een van de dijken in 1968. Rechts Jan van Dijk.
Foto: Archief Jan van Dijk*

Soms moesten we elkaar helpen om los te komen uit de modder. Bij de excursies en weekeinden van de Vogelwerkgroep heb ik later ook enorm veel opgestoken. Er was veel plezier: samen genieten is dubbel genieten! Het is hoe meer en beter je opmerkt, hoe leuker het wordt. Nu ben ik over de tachtig en denk ik: wat heb ik genoten van alles wat in onze Vogelwerkgroep is gepresenteerd en mij heeft geleerd. En ik geniet er nog steeds van.

Bronnen:

Bos, J.L.M., J. van Dijk & D.A. Jonkers 1969. *Vogelwaarnemingen in Zuidelijk Flevoland*. *Limosa* 42 (3/4) 184-194. (Mededeling 1 van de Commissie Z.d. Flevoland der Vogelwerkgroep het Gooi e.o. (*The birds of Zuidelijk Flevoland*))

Dijk, J. van 1967 a. Resultaten met gevarieerde nestkastjes. *De Korhaan* 1(2): 5.

Dijk, J. van 1967 b. Resultaten met gevarieerde nestkastjes. Deel 2. Soorten kastjes. *De Korhaan* 1(3): 9-10.

Harder, J. 1973. Broedende torenvalken in Zuidelijk Flevoland. *De Korhaan* 7 (7): 9-12.